

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

"KELISHILDI"

Oliy va o'rta maxsus ta'lim

vazirligi

2021 y.

"TASDIQLAYMAN"

TDSHU rektori

G. Rixsiyeva

« 13 » 07 2021 y.

5A231001 – Xorijiy mamlakatlar iqtisodiyoti va

mamlakatshunoslik: Koreya

magistratura mutaxassisligiga kiruvchilar uchun

maxsus (ixtisoslik) fanlaridan

D A S T U R

Toshkent - 2021

Annotatsiya

Dastur 5A231001 – Xorijiy mamlakatlar iqtisodiyoti va mamlakatshunoslik: (Koreya) magistratura mutaxassisligiga kiruvchilar uchun 5231001 – Xorijiy mamlakatlar iqtisodiyoti va mamlakatshunoslik (Koreya) ta’lim yo‘nalishining 2017-2018 o‘quv yili uchun tasdiqlangan o‘quv rejasidagi fanlar asosida tuzilgan.

Tuzuvchilar:

Ermamatov SH.J. – TDSHU “Sharq mamlakatlari iqtisodiyoti” kafedrasi mudiri, iqtisod fanlari nomzodi, dotsent.

Yoziyev G‘.L. – TDSHU “Koreya tarixi, madaniyati, siyosati va iqtisodiyoti” kafedrasi mudiri iqtisod fanlari bo‘yicha PhD.

Taqrizchilar:

Rasulov T.S. – TDSHU “Sharq mamlakatlari iqtisodiyoti” kafedrasi mudiri, iqtisod fanlari doktori, professor.

G‘ulomova G.P. – O‘zbekiston xalqaro islom akademiyasi “Islom iqtisodiyoti va moliyasi, ziyorat turizmi” kafedrasi dotsenti, iqtisod fanlari nomzodi

Dastur Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2021 yil 01 iyuldaggi 11-sonli majlisida muxokama qilingan va tasdiqlangan.

Kirish

Mazkur dastur Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti magistraturasining 5A231001 – Xorijiy mamlakatlar iqtisodiyoti va mamlakatshunoslik: (Koreya) mutaxassisligiga kirish imtihonlari uchun tuzilgan va unda 5231001 – Xorijiy mamlakatlar iqtisodiyoti va mamlakatshunoslik (Koreya) ta’lim yo‘nalishi o‘quv rejasidagi Umumiqtisodiy fanlar va Koreya iqtisodiyoti fanlariga tegishli mavzular qamrab olingan.

Universitet magistraturasi mutaxassisliklarining barchasida mutaxassislikka mos fanlar bo‘yicha kirish imtihonlari yozma ish shaklida o’tkaziladi. Yozma ishlar topshiriqlari uch qismdan iborat qilib belgilanadi va 100 ballik baholash mezonlari qo’llanadi:

- 1.Birinchi qism fanning umumnazariy masalalari – 30 ball;
- 2.Ikkinchi qism tegishli mamlakat yoki mintaqaga oid masalalar – 30 ball;
- 3.Uchinchi qism sharq tillaridan tegishli mazmun va hajmdagi matnlarning ona tiliga yozma tarjimasi – 40 ball.

100 ballik baholash mezonlari dastur nihoyasida keltiriladi.

magistratura mutaxassisligiga kiruvchilar uchun ta’lim yo‘nalishining 2017-2018 o‘quv yili uchun tasdiqlangan o‘quv rejasidagi fanlar asosida tuzilgan.

I. Umumiqtisodiy fanlar

Iqtisodiyotning asosiy uch muammosi. Ijtimoiy-iqtisodiy ehtiyojlar, ularning tarkibi va turlari. Iqtisodiy qonunlar va kategoriyalar. Ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot jarayonlari va bosqichlari. Ijtimoiy-iqtisodiy tizimlar. Mulkchilik munosabatlarining iqtisodiy mohiyati. Mulkchilik shakllari. Mulk ob’ektlari va sub’ektlari. Tovar va tovar ishlab chiqarishning xususiyatlari. Tovarning nafliligi va ayirboshlanish nisbati (qiymati). Tovar qiymati va qiymat qonuni. Pulning kelib chiqishi, mohiyati va funksiyalari. Bozor iqtisodiyotining mazmuni va uning asosiy belgilari. Bozor iqtisodiyotining afzalliklari va ziddiyatlari. Bozor iqtisodiyotiga o‘tish yo‘llari. Talab tushunchasi, talab qonuni. Talabning hajmiga va miqdoriga ta’sir etuvchi omillar. Taklif tushunchasi, taklif qonuni. Taklifning hajmiga ta’sir etuvchi omillar. Bozor muvozanati. Raqobatning mohiyati va uning iqtisodiy asoslari. Raqobat turlari. Raqobat usullari. Nomukammal raqobat va uning asosiy ko‘rinishlari: monopolistik raqobat va oligopoliya. Antimonopol qonunchilik va uning asosiy yo‘nalishi. Pul muomalasi va uning amal qilish qonuniyatları. Inflyatsiya, uning mohiyati va turlari. Kreditning mohiyati, manbalari va vazifalari. Agrar munosabatlar va iqtisodiyotning agrar sektori. Yer rentasi va turlari. Milliy iqtisodiyot tushunchasining mazmuni. Milliy iqtisodiyot rivojlanishini tavsiflovchi ko‘rsatkichlar. YAIM. YAMM. Iste’mol va jamg‘armaning iqtisodiy mazmuni.

Iste'mol va jamg'arish o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik, ularni belgilovchi omillar. Iqtisodiy o'sishning mazmuni. Iqtisodiy o'sish mezonlari va asosiy ko'rsatkichlari. Iqtisodiy o'sish omillari. Iqtisodiy o'sishning turlari. Iqtisodiy salohiyat va undan samarali foydalanish yo'llari. Iqtisodiyotning siklligi tushunchasi. Iqtisodiy sikl mazmuni. Makroiqtisodiy beqarorlik ko'rsatkichlari. Moliyaviy munosabatlarning mohiyati. Moliya va moliya tizimi. Fiskal siyosat. Davlat byudjeti, uning tarkibi va byudjet jarayonlari. Byudjet taqchilligi va davlat qarzları. Monetar siyosat va bank tizimi. Pul muomalasi va uning amal qilish qonuniyatları. Banklarning kredit siyosatining mohiyati, manbalari va vazifalari. Markaziy, tijorat va xususiy banklar va ularning vazifalari. Iqtisodiyotni tartibga solishning mohiyati va zarurligi. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish, uning maqsadi va vazifalari. Davlatning iqtisodiyotga ta'sir qilish usullari va vositalari. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish bo'yicha zamonaviy nazariyalar: Keynschilik, monetar va yangi klassik modellar.

II. Koreya iqtisodiyoti

Koreya Xalq Demokratik Respublikasi va Janubiy Koreya Respublikasining umumiy tavsifi. Janubiy Koreya iqtisodiyotiga umumiy tavsif. Janubiy Koreya iqtisodiyoti tarmoqlar tarkibi. Sanoatning boshqa tarmoqlar bilan ichki va tashqi aloqalari. Janubiy Koreya iqtisodiy rivojlanish bosqichlari. Yapon mustamlakachilik davri. Mamlakat iqtisodiyoti rivojlanishining 1950-80 yillarda o'ziga xos xususiyatlari. Janubiy Koreyada bozor iqtisodiyoti tizimi rivojlanishi. Qishloq xo'jaligi va uning yetakchi tarmoqlari. Dehqonchilik va chorvachilik. Bank-moliya tizimining o'ziga xos xususiyatlari va mamlakat byudjetidagi o'rni. Janubiy Koreya rivojlanish modeli. Koreya Xalq Demokratik Respublikasi iqtisodiyotiga umumiy tavsif. Koreya Xalq Demokratik Respublikasining makroiqtisodiy ko'rsatkichlari tahlili. Mamlakat iqtisodiyoti tarmoqlar tarkibi. Ichki va tashqi aloqalari. Sanoatning boshqa tarmoqlar bilan bog'liqligi. Mamlakat iqtisodiy rivojlanishi bosqichlari va uning o'ziga xos xususiyatlari. Yapon mustamlakachilik davridan keyingi vaziyat. Mamlakat iqtisodiyoti rivojlanishiga sotsialistik tuzumning o'ziga xos ta'siri. Qishloq xo'jaligi va uning yetakchi tarmoqlari.

Janubiy Koreya iqtisodiyoti rivojlanish bosqichlari va uning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakat iqtisodiy rivojlanish modeli. Janubiy Koreya iqtisodiy rayonlari va iqtisodiyoti asosiy yetakchi tarmoqlari. Koreya Xalq Demokratik Respublikasi iqtisodiyoti rivojlanish bosqichlari va uning o'ziga xos xususiyatlari. Koreya Xalq Demokratik Respublikasida sanoat tarkibi va xizmat ko'rsatish sohasi rivojlanishi. Koreya Xalq Demokratik Respublikasi tashqi iqtisodiy, siyosiy, madaniy faoliyati. Janubiy va Shimoliy Koreya demografiyasi. Janubiy Koreya biznesining rivojlanishda davlatning roli. Koreya Xalq Demokratik Respublikasida iqtisodiyotni davlat tomonidan boshqarish. Janubiy Koreya sanoati tuzilishi va

rivojlanishi. Janubiy Koreyaning yeng yirik korporatsiyalari. Janubiy Koreya iqtisodiyotida kichik va o‘rtalagi biznesning mohiyati va ahamiyati. Ularning o‘zaro hamkorlik jarayoniga innovatsion muhitning ta’siri. Koreya Xalq Demokratik Respublikasi qishloq xo‘jaligi, o‘rmon xo‘jaligi va baliqchilik. Janubiy Koreyada qishloq xo‘jaligi, o‘rmon xo‘jaligi va baliqchilik. Janubiy Koreya xizmatlar sohasi rivojlanishi. Janubiy Koreyaning ta’lim tizimi. Janubiy Koreya transporti va aloqasi. Janubiy Koreyaning sog‘lijni saqlash tizimi. Janubiy Koreyaning turizm sohasi. Janubiy Koreya bank tizimi. Janubiy Koreya fond bozori rivojlanishi xususiyatlari. Janubiy Koreyada sug‘urta tizimining o‘ziga xos xususiyatlari. Qimmatbaho qog‘ozlar bozori va uni rivojlantirish. Shimoliy Koreyada mehnat munosabatlari va uning tashkil yetilishi. Janubiy Koreya mehnat bozori. Janubiy Koreyaning zamonaviy texnologiyalari. Janubiy Koreyaning texnoparklari va texnopolislari. Janubiy Koreyada patent-litsenziya faoliyatining amalga oshirilishi. Janubiy Koreyada tashqi iqtisodiy, siyosiy, madaniy faoliyat. Investitsiya siyosati. Janubiy Koreya iqtisodiyotida inqirozlarning o‘ziga xos ahamiyati. Global moliyaviy inqiroz va uning bartaraf yetish usullari hamda yangi iqtisodiy yo‘nalishlarni belgilash. Shimoliy va Janubiy Koreyaning rivojlanish iqtisodiy muammolarni hal qilish yo‘llari. Janubiy Koreyaning OTO mamlakatlari rivojlanishida tutgan o‘rni va ahamiyati. Iqtisodiy-mintaqaviy birlashmalarning Koreya Respublikasi rivojlanishida tutgan o‘rni. Janubiy Koreya va O‘zbekiston o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy, madaniy, siyosiy munosabatlar. Janubiy Koreya va O‘zbekiston o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy munosabatlarning shakllanishi va rivojlanishi. Asosiy savdo-iqtisodiy, madaniy aloqalarni yanada rivojlantirish strategiyalari. Madaniy yo‘nalishdagi subsidiyalar va beg‘araz yordamlar.

III. MUTAXASSISLIKKA OID MATNNI O‘RGANILGAN SHARQ TILIDAN ONA TILIGA TARJIMA QILISH(600-800 b.b.)

Magistraturaga qabul sinovlarining birinchi bosqichida mutaxassislik fanlaridan yozma ishlar topshiriqlari bo‘yicha talabalar bilimini baholash mezonlari

Qabul sinovlarini baholash uchun maksimal baho - **100 ball** etib belgilanadi.

Mutaxassislik fanlari bo‘yicha kirish sinovi biletlarining har birida 3 tadan savol bo‘lib, ular quyidagi mezonlar asosida baholanadi:

1. Birinchi va ikkinchi savollar mutaxassislik fanlariga tegishli bo‘ladi. Ularning har biriga yozilgan javoblarni baholash **30 ball** doirasida amalga oshiriladi.

Savol bo‘yicha javoblarni baholash quyidagi jihatlarni hisobga olgan holda amalga oshiriladi:

- nazariy va amaliy bog‘liqlikda yoritilgan;
- mazmunni yoritishda mustaqil ilmiy mushohada yuritish iqtidori mavjudligi;
- nom va ilmiy atamalarni bilish darajasi;
- keltirilgan faktlarning hozirgi davrdagi jarayonlar, o‘zgarishlar bilan o‘zaro aloqadorlikda ochib berilganligi, chuqur ilmiy tahlil etilgan hamda xronologik jihatdan to‘g‘ri yoritilganligi;
- muammoni tizimli mustaqil tahlil qilganligi, o‘z fikrini erkin va mustaqil ifoda eta olganligi.

BAHOLASH SHKALASI:

1. Fikr aniq va izchil ifodalangan, barcha savollar mutlaqo to‘liq yoritilgan va bunda tegishli ilmiy adabiyotlarga tayanilgan va har tomonlama chuqur asoslangan javoblarga **26-30 ballgacha - a’lo** baho qo‘yiladi.

2. Savolga nisbatan to‘liq javob berilgan, fikr izchil ifodalangan, lekin bunda tegishli ilmiy va uslubiy adabiyotlarga kamroq e’tibor berilgan bo‘lsa, **21-25 ballgacha - yaxshi** baho qo‘yiladi.

3. Savolga qisman javob bera olgan va ma’lum darajada ilmiy, o‘quv-uslubiy adabiyotlaridan foydalangan bo‘lsa, **17-20 ballgacha - qoniqarli** baho qo‘yiladi.

4. Fikr aniq ifoda etilmagan, savolga qisman bo‘lsada to‘g‘ri javob berilmagan, tegishli ilmiy, o‘quv-uslubiy adabiyotlardan mutlaqo foydalanimagan javoblar uchun **0-16 ballgacha - qoniqarsiz** baho qo‘yiladi.

2. Uchinchi savol bo‘yicha mutaxassislikka oid (ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, madaniy, бадиий) mavzulardagi va 600 belgi atrofidagi hajmga ega sharq tilidagi matnni ona tiliga tarjima qilinadi.

Yozma tarjimani baholashda **40 ballik mezon** qo‘llanadi. Matn tarjimasi quyidagi mezon asosida baholanadi:

BAHOLASH SHKALASI:

a) matnni to‘liq 100% tarjima qilsa	40 ball
b) 90 % tarjima qilsa	36 ball
v) 80% tarjima qilsa	32 ball
g) 70% tarjima qilsa	28 ball
d) 60% tarjima qilsa	24 ball
e) 50% tarjima qilsa	20 ball
j) 50% dan kam tarjima qilsa	0 ball

Tarjima hajmidan kelib chiqib, baholashda oraliq ballar korsatkichlari ham qollanishi mumkin.

Yozma ish natijalari bo‘yicha sinov yakunida yig‘ilgan ballar jamlanadi va quyidagicha baholanadi:

1. 86 - 100 ballgacha – “a’lo”;
2. 71 - 85 ballgacha – “yaxshi”;
3. 56 – 70 ballgacha – “qoniqarli”;
4. 0 – 55 ballgacha – “qoniqarsiz”

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Тошкент: Ўзбекистон, 2016. – 56 б.
2. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. – Тошкент: Ўзбекистон, 2017. – 104 б.
3. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрг тараққиёти ва халқ фаровонлиги гарови. – Тошкент: Ўзбекистон, 2017. – 48 б.
4. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курамиз. – Тошкент: Ўзбекистон, 2017. – 488 б.
5. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. 1-жилд. /Ш.М.Мирзиёев. – Т.: Узбекистон, 2017. – 592 б.
6. Мирзиёев Ш.М. Халқимизнинг розилиги бизнинг фаолиятимизга берилган энг олий баҳодир. 2-жилд. /Ш.М.Мирзиёев. – Т.: Узбекистон, 2018. – 512 б.
7. Мирзиёев Ш.М. Нияти улуғ халқнинг иши ҳам улуғ, хаёти ёруғ ва келажаги фаровон бўлади. 3-жилд. /Ш.М.Мирзиёев. – Т.: Узбекистон, 2019. – 400 б.
8. O'lmasov A., Vahobov A. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – Т.: Iqtisod-Moliya, 2014. – 424 b.
9. Jo'raev T., Tojiboyeva D. Iqtisodiyot nazariyasi (ko'rgazmali va tarqatma materiallar). 1-tom, 2011. – 332 b.
10. Jo'raev T., Tojiboyeva D. Iqtisodiyot nazariyasi (ko'rgazmali va tarqatma materiallar). 2-tom, 2013. – 380 b.
11. Principles of Economics, 6th Edition. N.Gregory Mankew. ISBN 13: 978-0-538-45305-9. USA, textbook. 2012. Cengage Learning. 890 p.
12. The Economics of the Middle East and North Africa (MENA) / Joseph Pelzman (George Washington University, USA), 2012, 292pp., ISBN: 978-981-4327-51-0 (hardcover)
13. Mc Connell, Brue. Economics. 17th edition. McGraw-hill/Irwin, USA, 2014.
14. N. Gregory Mankiw. Principles of Economics, 7th edition. Amazon, USA 2016.
15. Paul A. Samuelson, William D. Nordhaus. Economics. 19th Edition. McGraw-Hill Companies. USA. 2015.
16. Myung Oak Kim, Sam Jaffe. The New Korea. New York 2010.
17. Жонг Вонг Ли. Успехи и неудачи экономики Кореи и её перспектив UzKDB, Т., 2012.
18. South Korea and the Global Economy in Transition. Textbook ElizabethN.Y.2001

19. Ёзиев Ф.Л., Таирова З.М. Үрганилаётган миңтақа мамлакатлари (Корея) иқтисодиёти. Үқув услубий мажмua. 2019
20. Ёзиев Ф.Л., Корея иқтисодиёти. – Тошкент: Шарқшунослик университети, 2020. – 142 б.
21. www.korient.co.kr
22. www.kstat.com
23. www.gov.kr.org
24. <https://www.doingbusiness.org> /content/dam/doingBusiness/country/k/korea/KOR.pdf